

TĖVŲ SUSITARIMŲ GAIRĖS

1. PASIRUOŠIMAS SUSITIKIMUI

Tėvų įtraukimas ir motyvavimas	5
Susitikimo planavimas	5
Kvietimas	6
Susitikimo laiko nustatymas	6
Aplinka	7

2. SUSITIKIMO EIGA

Susitikimo pradžia	8
Grupės diskusija	9
Susitarimų patvirtinimas	9
Pokalbis su vaikais	10

3. VEIKSMAI PO SUSITIKIMO

Informacijos sklaida	11
Reguliarūs priminimai	11

4. ATVIRŲ KLAUSIMŲ PAVYZDŽIAI TĖVŲ DISKUSIJAI

Pirma diskusijos dalis – motyvavimas kurti tėvų susitarimus	13
Antra diskusijos dalis – tėvų susitarimų kūrimas	14

PASIRUOŠIMAS SUSITIKIMUI

Tėvų susitarimai – tai bendri savanoriški principai, sukurti visos klasės tėvams bendradarbiaujant su mokyklos bendruomenės atstovu (klasės auklėtoju, visuomenės sveikatos, švietimo pagalbos specialistu ar kitu mokyklos administracijos ar jos deleguotu darbuotoju).

Susitarimų pagrindas – tam tikri bendri veiksmai (taisyklės), taikomi siekiant užtikrinti geresnę mokinių fizinę ir psichikos sveikatą, savirealizaciją, įtrauktį bei saugumą, mažinti rizikas, susijusias su netinkamu elgesiu, prasta savijauta, žala sveikatai ar pavojumi gyvybei.

Tėvų įsitraukimas į vaikų ugdymą ir socialinį gyvenimą yra labai svarbus, tačiau neretai tėvai taip pat patiria iššūkių nustatydami ribas namuose. Jei tėvai laikosi bendrų, sutartų taisyklių, keičiasi ir vaikų pozicija, mažiau sulaukiama nepasitenkinimo ar baimės išsiskirti iš klasės draugų.

Kai tėvai užtikrina pakankamą užimtumą, poilsį, riboja ekranų laiką, naudojimąsi socialiniais tinklais, sudaro sąlygas sveikam laisvalaikiui ir palaiko vieni kitus – vaikai turi aiškias ribas, jaučiasi saugesni, labiau pailsėję, geriau mokosi, lengviau įveikia kasdienes iššūkius ir sukuria geresnius tarpusavio santykius.

Vieninga tėvų bendruomenė, kurioje tėvai pažįsta vieni kitus ir priima sprendimus, grįstus bendru susitarimu, yra svarbus apsauginis veiksnys nuo bet kokio nepageidaujamo elgesio.

Šios gairės skirtos padėti mokyklos bendruomenės nariams užmegzti konstruktyvų dialogą su tėvais dėl bendrų elgesio taisyklių kūrimo ir jų laikymosi. Tai yra pagalbinė priemonė, padedanti pristatyti tėvų susitarimų idėją, organizuoti pokalbį tarp tėvų, išryškinti susitarimų tikslus ir naudą bei stiprinti tėvų ir darbuotojų, kaip mokyklos bendruomenės narių, bendradarbiavimą.

TĖVŲ ĮTRAUKIMAS IR MOTYVAVIMAS

Svarbu apgalvoti, kas skatintų tėvus aktyviau įsitraukti ir padėtų suprasti naudą, kurią jie gali gauti dalyvaudami susitarimuose. Dėl šios priežasties siūloma tėvus kviesti bendradarbiauti sprendžiant su vaikais ar paaugliais susijusias situacijas ir aspektus, kurie jiems būtų atpažįstami kasdienoje:ėjimas laiku miegoti, leidimas žaisti žaidimus, laiko, kada grįžti namo, nustatymas, gimtadienių šventimas, sveikatai palanki mityba mokykloje ir pan.

Tėvai savarankiškai sprenddami šiuos klausimus dažniausiai abejoja, ar jie teisūs, kokias pasekmes tai turės vaikui, kaip jis jausis tarp bendraamžių. Taigi kviečiant tėvus įsitraukti į susitarimus svarbu pabrėžti, kad bus ne tik dalijamasi atsakomybe, bet ir kartu priimami sprendimai skatinant bendradarbiavimą, kuris naudingas visoms pusėms.

SUSITIKIMO PLANAVIMAS

Susitikimą gali organizuoti klasės auklėtojas, mokykloje dirbantis specialistas ar administracijos atstovas, jo deleguotas asmuo. Susitikimai neturi būti dažni, tačiau labai svarbu užtikrinti jų reguliarumą ir numatyti bent du susitikimus per mokslo metus. Jie gali vykti atskirai arba būti integruoti į klasės susirinkimus. Pirmenybė turėtų būti teikiama gyviems susitikimams (ypač tiems, kurių metu tariamasi dėl taisyklių turinio), tačiau gali būti organizuojami ir nuotoliu, kad kuo daugiau tėvų galėtų dalyvauti.

KVIETIMAS

Būtina paruošti aiškų kvietimą į tėvų susitikimą dėl susitarimų kūrimo, nurodant jo svarbą, naudą klasės tėvams ir vaikams, turinį ir kitas pagrindines detales. Jei susitarimų klausimas integruojamas į klasės susirinkimą, būtina siunčiant darbotvarkę jį įtraukti kaip atskirą klausimą, kuriam bus skiriama laiko.

Kvietimą tėvams siūloma išsiųsti kelias savaites prieš susitikimą taip suteikiant galimybę iš anksto planuoti laiką. Esant galimybei, likus dienai ar dviem iki susitikimo tikslinga pakartotinai priminti apie susitikimą (susirinkimą), jo laiką, vietą ir trukmę.

SUSITIKIMO LAIKO NUSTATYMAS

Kvietime į susitikimą svarbu nurodyti tikslią susitikimo trukmę (rekomenduojama 1–1,5 val.). Susitarimus rekomenduojama planuoti rudenį, kai prasideda nauji mokslo metai, ir praėjus žiemos atostogoms ar artėjant mokslo metų pabaigai. Mokslo metų pradžioje vykstantys susitikimai turėtų būti skirti susitarimų (taisyklių) sukūrimui ar peržiūrai, o mokslo metų antroje pusėje – taisyklių laikymosi, sėkmių ir sunkumų aptarimui.

APLINKA

Susitikimo metu svarbu sukurti palankią, bendradarbiauti skatinančią aplinką. To siekiant rekomenduojama:

01

Pradėti diskusiją nuo paprastų, kasdienių temų, dėl kurių galima lengviau susitarti.

02

Naudoti pozityvią komunikaciją ir akcentuoti bendrus tikslus, sutelkiant dėmesį į tai, ką norima sutarti, o ne į tai, ko norima išvengti.

03

Laikytis principo, kad vienu metu diskutuojama viena tema, tik pasiekus susitarimo pereinama prie naujos temos.

04

Vedančiajam moderuoti kylančius nesutarimus – užtikrinti pagarbią ir konstruktyvią diskusiją, t. y. ieškoti kompromiso ar atsitraukti nuo temos, jei pozicijos kardinaliai išsiskiria.

05

Pateikti pavyzdžių ar patarimų, bet palikti tėvams laisvę priimti konkrečius sprendimus.

06

Klausti tėvų, kokios pagalbos jiems reikia iš mokyklos atstovo pristatant susitarimus vaikams ir stebint jų laikymąsi.

07

Susitarimus ar išvadas susitikimo pabaigoje siūloma apibendrinti, kiekvieną iš jų plačiau pakomentuoti ir patikrinti, kad turinys vienodai suprastas.

08

Vengti daugeliui ar visiems klasės tėvams neaktualių temų, taip pat realiai neįgyvendinamų taisyklių, vieno asmens dominavimo.

SUSITIKIMO EIGA

SUSITIKIMO PRADŽIA

Susitikimo pradžioje aiškiai įvardykite jo tikslą ir paaiškinkite susitarimų svarbą (tėvams nesijausti vienišiams brėžiant ribas ar nustatant taisykles vaikams, taip pat vaikų geresnę savijautą, santykius, saugumą žinant, ko iš jų tikisi suaugusieji).

Pabrėžkite, kad susitarimai turi būti konkretūs ir nesudėtingi, pasidalinkite keliais pavyzdžiais ir svarbiausiomis temomis, kurias verta aptarti:

Gimtadienio ar kitų progų dovanų politika (kokios vertės dovanos, kiek kartų per metus keičiamasi, leidžiama rengti vakarėlius namuose ar ne, ar jie prižiūrimi suaugusiųjų ir t. t.);

Buvimas ne namuose (iki kurios valandos prašoma grįžti namo iš lauko, kaip pranešama dėl vaikų nakvynės vieniems pas kitus ir kt.);

Kompiuterinių žaidimų žaidimo ar ekrano naudojimo trukmė (kiek laiko, iki kurios valandos vakare leidžiama žaisti ir pan.);

Naudojimasis socialiniais tinklais (kokiuose socialiniuose tinkluose ir kaip leidžiama (neleidžiama) naudotis, pokalbių grupės kūrimas socialiniame tinkle ir pan.);

Tinkama mityba mokykloje (kokia suma skiriama pietums, kokios vaisės priimtinos švenčiant gimtadienį, kaip kontroliuojamas saldumynų ar kito nepalankaus sveikatai maisto vartojimas ir kt.);

Fizinis aktyvumas (kokia pozicija dėl pertraukų ir ekrano naudojimo, dalyvavimas kūno kultūros pamokose, papildomos aktyvios veiklos su klasės bendruomene ir pan.);

Miegas (kada įprastai einama miegoti, iki kurios valandos vaikai gali susisiekti vieni su kitais ir pan.) ir kt.

GRUPĖS DISKUSIJA

Siūloma pirmiausia išskirti galimas aktualias temas, nutarti, kurios iš jų yra svarbiausios, ir tik tada pradėti gilesnes diskusijas. Jos gali vykti įvairiomis formomis – tiek bendroje grupėje, tiek suskirsčius tėvus į mažesnes grupes.

Svarbu užtikrinti, kad visi turėtų galimybę išsakyti savo nuomonę renkant temas, siūlant konkretų susitarimą (taisyklę) ar pateikiant nuomonę apie jį. Tam, kad tėvų įsitraukimas būtų didesnis, balsavimui galima naudoti lapelius, internetines balsavimo platformas (tokias kaip „Slido“, „Mentimeter“, „Poll Everywhere“) ar kitas priemones, kurios leistų greičiau ir patogiau įvertinti bendrą nuomonę, kai susitarimo formulė gryninama ar reikia ją patvirtinti. Diskusijos turėtų vykti naudojant atvirus klausimus. Jų pavyzdžius rasite gairių paskutinėje dalyje.

SUSITARIMŲ PATVIRTINIMAS

Susitikimo pabaigoje sudaromas galutinis bendrai priimtų ir svarbiausių susitarimų sąrašas. Šie susitarimai įrašomi į susitarimų plakatą. Pasikalbama, nuo kada tiksliai pradedama laikytis, kaip bus keičiamasi informacija, kada kitą kartą numatoma susitikti, ir aptarti, kaip sekasi.

Kiekvieno tėvo ar mamos sutikimas patvirtinamas pasirašant bendrą susitarimų plakatą, kuriame susitikimo metu buvo užfiksuoti priimti susitarimai. Rekomenduojama šį plakatą pakabinti klasėje, kad visada būtų matomas vaikams, o tėvams – nusifotografuoti, kad visada būtų po ranka siekiant prisiminti ar priminti kitiems.

POKALBIS SU VAIKAIS

Akcentuokite tėvams, kad grįžus namo tą pačią ar kitą dieną svarbu inicijuoti pokalbį su vaikais apie naujus susitarimus. Reikšminga pasidalinti žinia apie tai, kuo svarbūs susitarimai ir koks jų tikslas, bei tuo, kad klasės tėvai veikia vieningai ir kartu siekia savo vaikų gerovės. Pokalbio pradžioje siūloma tai pabrėžti ir tik tada pereiti prie susitarimų turinio:

„Norėčiau su tavimi aptarti, kokias taisykles mes, suaugusieji, laikome svarbiausias klasėje, kurių susitarime laikytis...“

„Noriu su tavimi pasikalbėti apie taisykles, dėl kurių susitarėme su visais klasės vaikų tėvais, kuo jos yra svarbios ir kodėl...“

„Šiandien su tavo klasės mokinių tėvais turėjome susitikimą, kurio metu kartu tarėmės dėl bendrų taisyklių, kai kuriais sveikatos, saugumo ir savijautos klausimais, papasakosiu apie jas plačiau...“

VEIKSMAI PO SUSITIKIMO

INFORMACIJOS SKLaida

Visiems tėvams – tiek dalyvavusiems susirinkime, tiek tiems, kurie negalėjo atvykti – elektroniniu paštu išsiunčiamas trumpas susitikimo apibendrinimas ir užpildyto susitarimų plakato kopija.

Jei susitikime dalyvavo mažiau nei pusė vaikų tėvų, rekomenduojama siųsti apibendrinimą, siūlomus susitarimus ir kviesti kitus tėvus išreikšti pritarimą raštu arba prašymą pakartotinai dėl jų susitikti gyvai ar nuotoliu.

Jei reikia susitarimus papildyti ar pakoreguoti – tai padaryti kaip įmanoma greičiau.

REGULIARŲS PRIMINIMAI

Mokyklos bendruomenės narys, inicijavęs susitarimų sukūrimą, turėtų reguliariai priminti mokiniams ir tėvams apie susitarimus, ypač per bendrus susitikimus arba pasikeitus klasės aplinkybėms.

Labai svarbu, kad pasikeitus aplinkybėms ir atsiradus poreikiui keisti ar koreguoti susitarimus, tėvai priimtų sprendimus kartu ir skirtų laiko aptarti, kas yra veiksminga, o ką galbūt reikėtų keisti. Tai padeda užtikrinti, kad susitarimai išliktų aktualūs ir atitiktų besikeičiančius mokinių ir klasės poreikius.

ATVIRŲ KLAUSIMŲ PAVYZDŽIAI TĖVŲ DISKUSIJAI

Šie klausimai ir jų eiga yra rekomendacinio pobūdžio. Moderuojant diskusiją siūloma rinktis tuos klausimus, kurie visus susitikimo dalyvius skatintų išsakyti nuomonę ir padėtų jaustis emociškai saugiai. Kiekvieno susitikimo metu svarbu atsižvelgti į tėvų grupės poreikius, dinamiką ir motyvaciją susitarimų atžvilgiu, naudoti aktyvaus klausymo metodus (tokius kaip perfrazavimas, apibendrinimas, patikslinimas, jausmų atspindėjimas ir pan.).

PIRMA DISKUSIJOS DALIS – MOTYVAVIMAS KURTI TĖVŲ SUSITARIMUS

Ši dalis skirta aptarti, kaip tėvai supranta taisykles, jų taikymą, per pokalbį atskleisti, kad visi suaugę vienais ar kitais taisyklių laikymosi klausimais patiria sunkumų. Taip pat ši pokalbio dalis turėtų padėti motyvuoti turėti bendrus susitarimus, aptarti, kokią naudą jie galėtų sukurti vaikams ir suaugusiesiems.

PAGRINDINIAI KLAUSIMAI

- Kokias taisykles namuose esate nustatę savo vaikams?
- Kurių taisyklių Jūsų vaikui yra lengviausia laikytis? Kaip manote, kodėl?
- Kurių taisyklių laikytis yra sunkiausia Jūsų vaikams? Dėl ko dažniausia kyla sunkumų?
- Kaip manote, ar yra taisyklių, kurios galioja tik Jūsų vaikui? Ar esate tai girdėję iš savo vaiko?
- Kaip manote, kaip bendri susitarimai ir jų laikymasis galėtų padėti klasės tėvams?
- Kokią naudą tai sukurtų vaikams klasėje? Kodėl taip manote?

PAPILDOMI KLAUSIMAI

- Kokias temas dažniausiai liečiate bendraudami su savo vaiku dėl taisyklių laikymosi?
- Kokie turėtų būti susitarimai, kad jų įgyvendinimas būtų realus ir praktiškas?
- Kokios pagalbos ar priemonių Jums reikėtų kuriant susitarimus ir juos įgyvendinant?

ANTRA DISKUSIJOS DALIS – TĖVŲ SUSITARIMŲ KŪRIMAS

Ši dalis skirta aptarti konkrečius, praktinius susitarimus, kurie būtų realiai įgyvendinami, prasmingi ir atitiktų klasės bei šeimos poreikius. Svarbu, kad patys tėvai išsiginčintų svarbiausias temas ir sprendimus priimtų savarankiškai bendru sutarimu.

KLAUSIMAI, SUSIJĘ SU EMOCINE IR FIZINE VAIKO GEROVE

- Kada, Jūsų nuomone, reikėtų eiti miegoti darbo dienomis?
- Kaip manote, ar galėtume bendrai siekti miego valandų skaičiaus pagal rekomendacijas?
- Gal galėtumėte susitarti dėl laiko, iki kurio vaikai gali bendrauti naudodami telefonus, žaisti žaidimus susijungę tinkle?
Kaip manote, ar padėjus telefoną ne vaiko kambaryje, vaikas geriau išsimiegotų? Kokia Jūsų nuomonė apie ekrano laiko ribojimą pagal jų amžiui pateiktas rekomendacijas?
- Ką manytumėte, jei vaikams pertraukų metu nebūtų leidžiama naudotis telefonais?
- Kaip vertinate mitybos mokykloje temą? Kokie aspektai kelia didžiausią nerimą?
- Kaip galėtumėte paskatinti mažiau vartoti saldumynų? Kaip to galėtumėte siekti švenčiant gimtadienius?
- Ką manote apie vaikų fizinį aktyvumą? Ar kyla sunkumų dėl dalyvavimo kūno kultūros pamokose?
- Kokius socialinius tinklus leidžiate naudoti? Ar paisote nurodytos prisijungimo amžiaus ribos?
- Kaip manote, kuris socialinis tinklas labiausiai tiktų vaikams susirašinėti?
- Kokia Jūsų nuomonė dėl keitimosi informacija apie galimas patyčias klasėje ar socialiniuose tinkluose, kad tai laiku kaip suaugusieji sustabdytumėte?

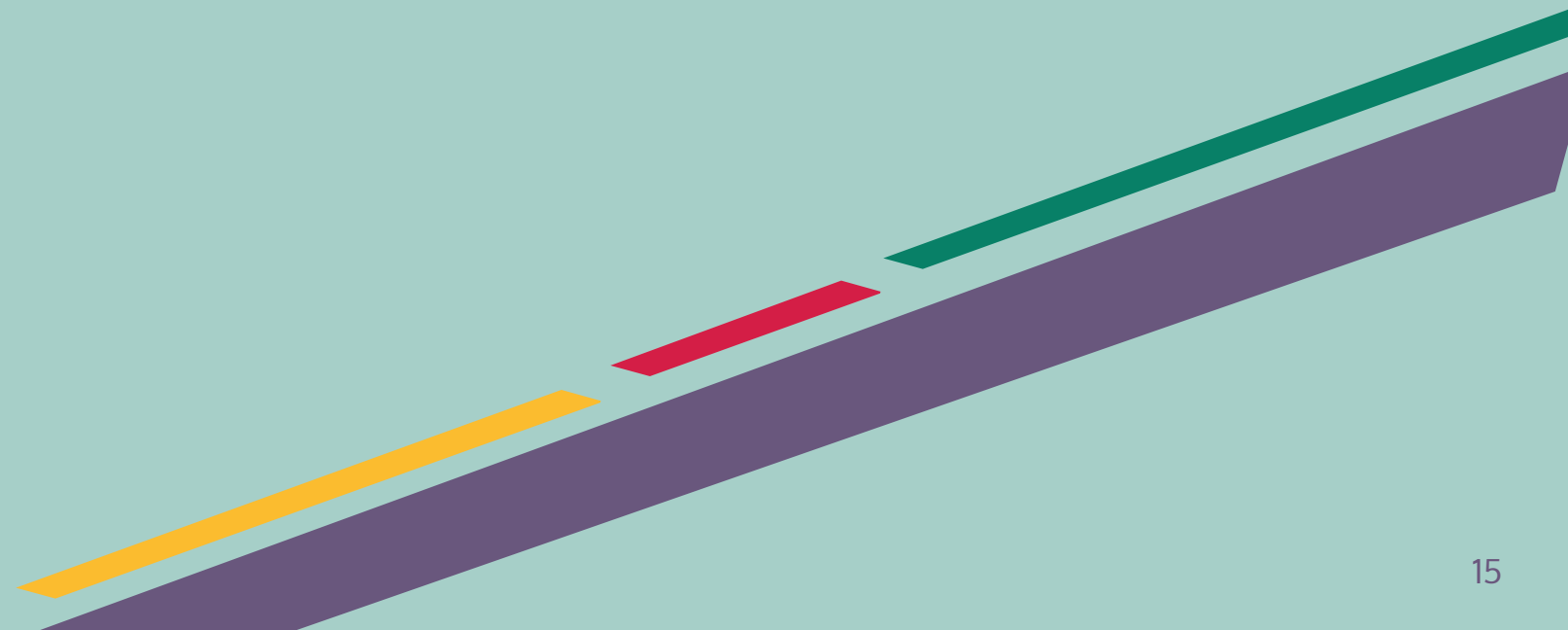

KLAUSIMAI, SUSIJĘ SU SAUGUMU IR RIZIKINGOS ELGSENOS MAŽINIMU

- Kada, Jūsų manymu, Jūsų vaikas jau turėtų būti namuose?
- Koks, Jūsų manymu, būtų praktiškas ir patogus būdas palaikyti reguliary ryšį su vaikų draugų tėvais?
- Kaip galėtumėte, kaip tėvų bendruomenė, aiškiai parodyti bendrą poziciją dėl nulinės tolerancijos psichoaktyviųjų medžiagų, energetinių gėrimų ir gėrimų, kurių sudėtyje yra kofeino, vartojimui?
- Kokia Jūsų nuomonė apie nakvynes vieniems pas kitus ar vakarėlius tik su suaugusiųjų priežiūra?
- Ką manote apie vaikų laiko leidimą prekybos centruose, viešose vietose, kurios neskirtos sportuoti ar kitai veiklai?
- Kokia Jūsų pozicija dėl elektrinių paspirtukų, dviračių turėjimo ar jų nuomojimosi?
- Ką manote dėl privalomo šalmų dėvėjimo naudojantis riedlente, dviračiu ar paspirtuku?

KLAUSIMAI, SUSIJĘ SU KLASĖS GYVENIMU

- Kokias tradicijas galėtume kurti ir puoselėti klasėje?
- Kokias veiklas galėtume suplanuoti ir įgyvendinti kartu su vaikais per mokslo metus?
- Kokia didžiausia suma galėtų būti skirta pietums mokykloje?
- Kokia suma galėtų būti skiriama, kai vaikai sveikina vieni kitus su gimtadieniu?
- Kokios vertės turėtų būti kalėdinės dovanos?
- Kokia didžiausia suma turėtų būti skiriama išvykai, kad visi galėtų joje dalyvauti?
- Kokia suma būtų tinkamiausia daugumai tėvų planuojant klasės biudžetą?

www.planetyouth.lt

